

Viljelijät Mustionjoen Raakkua pelastamassa

Mustionjoki on Suomen eteläisin raakkujoki. Raakut eli jokihelmisimpukat uhkaavat kuitenkin hävitä Mustionjoesta, koska olosuhteet ovat muuttuneet niin, etteivät raakut pysty enää siellä lisääntymään. FRESHABIT-hanke pyrkii turvaamaan raakun elinympäristön Mustionjoessa ja tukemaan alueen ihmisiä raakkukannan säilyttämisessä. Työ on tärkeää, koska raakut ovat käymässä harvinaisiksi koko esiintymisalueellaan.

FRESHABIT-hanke auttaa tiloja ravinnepäästöjen ja eroosion vähentämisessä

Raakun elinoloihin vaikuttaa vesistöjen rakentaminen ja valuma-alueen maankäyttö. Mustionjoella maatalouden vesistö päästöt vaikuttavat keskeisesti raakun elinoloihin. Viljelijöillä on mahdollisuus tarkastella oman tilan vaikutusta Mustionjoen vedenlaatuun ja raakun elinoloihin osana FRESHABIT-hanketta.

Viljelijä saa käyttöönsä arvion ja tulkinnan

1. **tuotteiden rehevöittävästä vaikutuksesta ja ilmastovaikutuksesta ja**
2. **peltojensa eroosioherkkyydestä.**

Tulosten avulla voi hahmottaa peltolohkoilla tehtävien toimenpiteiden vaikutusta vesistöön ja mahdollisuuksia vähentää vaikutuksia.

Hankkeeseen osallistuminen on viljelijälle maksutonta. Arvioinnin onnistuminen edellyttää viljelijältä yhteistyötä tutkijoiden kanssa viljelytoimenpidetiedon keräämiseksi. Käytännössä tarvitaan lohkokirjanpidosta löytyvää tietoa sekä muutamia tilakohtaisia tietoja liittyen mm. viljankuivaukseen ym. Tietoja käsitellään luottamuksellisesti.

Mustionjoen raakun ja lohikalojen yhteinen tarina

Katso tarinakartta

<http://www.luvy.fi/fi/etusivu/uutiset/?a=viewItem&itemid=2364>

Raakku on kranttu ja siksi vaarassa

Jokihelmisimpukka eli raakku on hitaasti kasvava ja pitkäikäinen simpukkalaji. Raakku on vaativa ympäristönsä suhteen. Glokidit eli pikkutoukat tarvitsevat isäntäkalakseen lohen tai taimenen, jonka kiduksiin se voi kiinnittyä ottaakseen kehityksensä ensiaskeleet. Seuraavassa kehitysvaiheessa pikkusimpukka taas tarvitsee sopivan sorapohjan, johon se voi kaivautua kasvamaan. Pohjan liettyminen haittaa pikkusimpukoita - pikkusimpukat tukehtuvat kun happitilanne on huono. Muutaman vuoden päästä raakku nousee joen pohjasedimentin pintaan ja ryhtyy suodattamaan ravintoa vedestä.

Mustionjoki ei täytä laatuvaatimuksia

Veden laatu Mustionjoessa ei ole nykyisellään raakun lisääntymiselle otollinen. Muun muassa fosforin ja nitraattitypen pitoisuudet ja veden sameus haittaavat täysikasvuisten raakkujen hyvinvointia ja estävät lisääntymisen. Pohjan liettyminen tukahduttaa pikkuraakut sorakoissa.

Erosio poistaa maa-ainesta pelloilta ja samentaa vesistöjä

Raakku tarvitsee kirkkaan veden ja liettymättömän pohjan. Mustionjoella eroosio on yli kolme kertaa suurempaa (1,729 t/ha/v) kuin Suomessa keskimäärin ja voi olla jossain vaiheessa vuotta silminnähtävää (yli 2t/ha/v).

Viljelyn rehevöittävä vaikutusta voi hallita

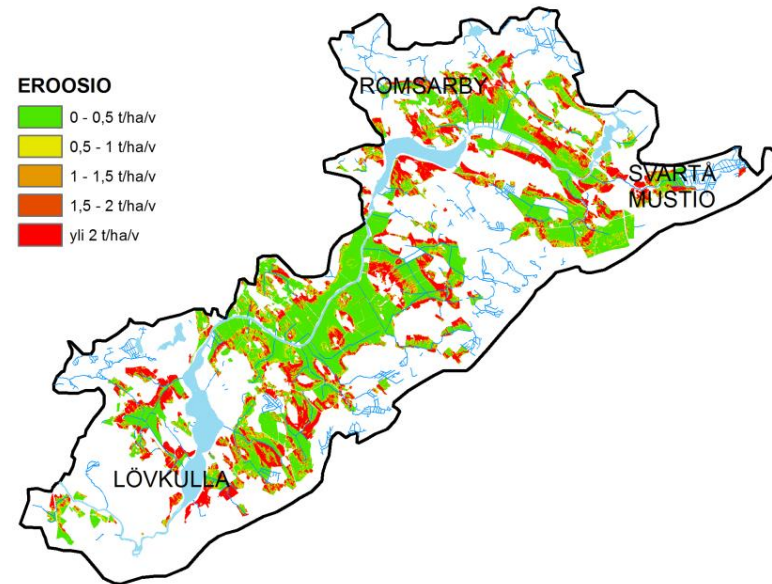
Raakut kärsivät muun muassa veden nitraattipitoisuuden noususta. Maatalous on yksi tärkeimmistä nitraattipäästöjen lähteistä. Peltojen nitraattipäästöjä voi kuitenkin hallita esimerkiksi suojavyyhykkeillä.

FRESHABIT-hankkeessa tehty analyysi osoittaa, että suojavyyhyke on tehokas keino vähentää nitraatti- ja kokonaistypen päästöjä vesistöön.

Kokonaiskuva valuma-alueen kuormitustekijöistä ja veden laadusta

Mustionjoen veden laatu riippuu koko valuma-alueelta kulkeutuvasta kiintoaineesta ja ravinteista. Freshabit-hankkeessa arvioidaan tiloilla tehtävien vesiensuojelutoimenpiteiden vaikutusta Mustionjoen vedenlaatuun ja raakun elinolosuhteisiin kokonaisuus huomioon ottaen.

Kartalla on esitettyä Mustionjoen valuma-alueen eroosioherkkyys.

Yhteystiedot

Juha-Pekka Vähä
puh 045 7750 7727
juha-pekka.vaha@luvy.fi
Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry

Kirsi Usva
puh 029 532 6621
kirsi.usva@luke.fi
Luonnonvarakeskus

